

ABZ Nieuws

ABZ Diervoeding, Jaargang 7 | Nummer 4 | augustus 2019

Biggensterfte verlagen met nieuwe voerstrategie rondom werpen

BEDRIJFSREPORTAGE / PAG 10

Met Lactograan
meer melk

RUNDVEE / PAG 4

ABZ valt in
de smaak bij
stagiaires

VARKENS / PAG 12

Het hoofd koel
houden.....

PLUIMVEE / PAG 16

Van de directie	2	ABZ Diervoeding valt in de smaak bij stagiaires	12
Grondstoffenmarkt	3	Anti coccidiose middelen in het vleeskuikenvoer	14
Met Lactograan meer melk	4	Het hoofd koel houden.....	16
Het voersaldo is één van de belangrijkste kengetallen op uw bedrijf	6	100-jarig jubileum ABZ Diervoeding	18
Natte en droge 1e snede	8	Even voorstellen	19
Biggensterfte verlagen met nieuwe voerstrategie rondom werpen	10	Colofon	19

Van de directie

Transitie van de Nederlandse veehouderij: 100 jaar verandering

Dit jaar staan wij stil bij het 100-jarig bestaan van onze coöperatie. De officiële oprichtingsdatum die wij hanteren is 1 september 2019. 100 jaar geleden werden in Nederland door veehouders verschillende coöperaties opgericht. Voor elk facet van het veehouderijbedrijf wat in gezamenlijkheid beter uitgevoerd kan worden dan alleen werden samenwerkingsverbanden gestart. ABZ Diervoeding is ontstaan uit fusies tussen verschillende coöperaties die opgericht zijn voor het inkopen van diervoedergrondstoffen om deze na een eventuele bewerking door te leveren aan de veehouderij bedrijven.

In 100 jaar tijd is de Nederlandse veehouderij sterk veranderd en is de coöperatie mee veranderd. Vooral de periode na de Tweede Wereldoorlog heeft een grote impact gehad op de veehouder en ons denken over de veehouder. Het credo 'nooit meer honger' heeft ons tot de meest efficiënte veehouderij van de wereld gemaakt. Een voorbeeld voor hoe de voedselvoorziening in de rest van de wereld ingericht zal worden.

Onze koploperpositie in de wereld blijven wij behouden. De huidige maatschappelijke ontwikkelingen zorgen ervoor dat het kader waarbinnen wij dieren houden voor de productie van melk, vlees en eieren smaller wordt. De uitdagingen worden groter en meer en meer is maatwerk benodigd. Een duurzame veehouderij voldoet aan de maatschappelijke kaders en gaat efficiënt met haar bronnen om. Steeds meer maatwerkvoeders en bijbehorend advies is hiervoor benodigd.

Uw coöperatie heeft de afgelopen jaren vele miljoenen geïnvesteerd om aan de vraag naar maatwerkvoeders te kunnen voldoen. Wij produceren voeders voor alle programma's die in Nederland uitgerold zijn om melk, vlees en eieren met toegevoegde waarde te kunnen produceren. Denk hierbij aan bijvoorbeeld VLOG, EU28, GS, TESCO enzovoort. Uitzondering hierop is biologisch waarvoor wij een strategische samenwerking hebben met coöperatie De Eendracht te Rouveen.

Als maatwerkspecialist hebben wij efficiënte, flexibele fabrieken, een breed inzetbaar wagenpark en goede softwareoplossingen om de complexiteit te kunnen beheersen. In de markt blijft dit niet onopgemerkt, gezien de positieve klantenbalansen die wij hebben in alle sectoren (pluimvee, varkens en herkauwers). Ook wij moeten, net zoals onze veehouders, eraan wennen om niet alleen meer in volumes te denken. De Nederlandse veehouderij is niet meer alleen gericht op grotere aantallen dieren en de bijbehorende grotere volumes diervoeders en grondstoffen. Het gaat meer om behoud van de huidige aantallen dieren en volumes voeders en het met elkaar realiseren van meer toegevoegde waarde. Samen zijn we sterk, al meer dan 100 jaar. Ook de komende jaren staan wij u graag bij om invulling te geven aan uw ambitie op uw eigen bedrijf.

Sectorpromotie

ABZ Diervoeding draagt graag bij om de Nederlandse veehouderij een beter imago te geven bij de burger en consument. Doet u mee aan een initiatief om boer en burger te verbinden (bijvoorbeeld Kijk achter de staldeuren)? Wij hebben een promo-aanhanger waarmee wij graag bij u een standje inrichten om te vertellen over het belang van goede voeding voor uw dieren en welke grondstoffen wij hiervoor gebruiken.

Marcel Roordink, algemeen directeur

Grondstoffenmarkt

Goede oogsten van tarwe en gerst in vooral Frankrijk geven wat prijsdruk. Maïs is duurder. Zeer late inzaai in de USA en droogte in Noordwest-Europa zorgen voor veel onzekerheid over de opbrengst.

Granen

De wintertarwe en wintergerst is op het moment van schrijven goeddeels geoogst. Opbrengsten in Frankrijk zijn goed tot zeer goed te noemen. In delen van Duitsland en Polen vallen de oogsten tegen vanwege droogte, maar de oogst is wel beduidend beter dan 2018. In Rusland valt de tarwe oogst duidelijk kleiner uit dan eerder verwacht en maar beperkt groter dan vorig jaar. Vooral zomertarwe, wat in Rusland een groot gewas is, heeft last gehad van droogte. De goede Franse oogsten hebben gezorgd voor wat dalende prijzen, wel zorgt duurdere maïs voor een bodem in de markt. Verbruiken van tarwe en gerst in mengvoeren namelijk op ten koste van maïs.

Over de maïs oogst in Europa zijn wel wat zorgen. Zowel eind juni als eind juli is er een hittegolf geweest met zeer hoge temperaturen. Gecombineerd met droogte is de vraag wat dit voor de maïs oogst gaat doen. In de USA is de maïs veel te laat ingezaaid vanwege overvloedige regenval en zijn de gewascondities slecht te noemen. Wel zijn de omstandigheden nu redelijk goed. In de Oekraïne, belangrijke maïsleverancier voor Noordwest-Europa, staat de maïs er wel goed op en wordt een goede oogst verwacht. Er zitten dus wel wat onzekerheden in de maïs markt, maar de vraag is laag door goedkopere tarwe en gerst. Na een forse prijsrally in mei zien we de laatste weken de prijzen vanaf nieuwe oogst in oktober toch licht dalen.

Eiwitten

De oogst van sojabonen in de USA wordt duidelijk kleiner door zowel een fors kleiner areaal als door een waarschijnlijk beneden gemiddelde opbrengst per hectare vanwege late inzaai

en slechte gewascondities. Wel zijn de huidige voorraden in de USA nog erg ruim door goede oogst vorig jaar en tegenvallende vraag vanuit China vanwege Afrikaanse varkenspest. Na een forse prijsrally in mei zien we nu de prijzen weer gestaag dalen. Onzekerheid over de oogst in de USA kan komende tijd nog wel wat prijsvolatiliteit veroorzaken. Men verwacht komende winter een verder groeiend areaal in Zuid-Amerika. Zonnepitschrootmarkt blijft erg vast, vooral op oude oogst vanwege Chinese vraag naar Oekraïense zonnepitschroot. Zonnepitschroot is relatief duur ten opzichte van raapschroot en sojaschroot. De oogst van raapzaad in Europa is erg klein te noemen, vooral vanwege een fors kleiner areaal. Toch staan raapschrootprijzen aan de voorkant onder druk, vanwege ruime beschikbaarheid van Canadees raapzaad op de wereldmarkt. Op de wintermaanden wordt een behoorlijke premie betaald.

Bijproducten

De bietenpulpmarkt laat zowel op oude als op nieuwe oogst stijgende prijzen zien. De nieuwe oogstprijzen stijgen vooral vanwege droogte. Het areaal is al behoorlijk kleiner dan vorig jaar vanwege de slechte suikerprijzen en nu zijn er ook serieuze zorgen over de opbrengsten per hectare. Palmpluimolie is op afgelopen tijd stabiel op redelijk stevige prijsniveaus. Tarwegries is op dagprijs gedaald naar nieuwe oogstprijzen, deze nieuwe oogstprijzen zijn al maandenlang heel stabiel.

Wouter Hazeleger, inkoper
06 5244 7443 ■ w.hazeleger@abzdiervoeding.nl

Met Lactograin meer melk

Er is veel vraag naar energie op bedrijven met veel beschikbaar eiwit uit eigen graskuil. De hoeveelheid te voeren snijmaïs wordt steeds minder, alleen al door de twee regionaal zeer droge zomers die we achter de rug hebben. ABZ Diervoeding heeft daarom een nieuwe voerstrategie geïntroduceerd: met Lactograin meer melk.

Wat is Lactograin?

Lactograin bestaat uit graan die door buffering en een speciale bewerking veilig zetmeel biedt aan de koe. Lactograin is een smakelijk alternatief voor Sodagrain. Lactograin kan prima geblazen en bewaard worden in een voersilo.

Glucose

Met Lactograin voer je het juiste zetmeel voor de pens waardoor de productie van propionzuur het grootst is. Het is een veilig product zodat er veel kg's per koe per dag kunnen worden gevoerd. Hoe meer Lactograin wordt gevoerd, hoe hoger de propionzuurproductie. Propionzuur dat door de penspapillen wordt opgenomen is direct grondstof voor glucose. Glucose wordt getransporteerd naar het uierweefsel waar het wordt omgezet in lactose. De hoeveelheid lactose bepaalt de hoeveelheid melk. Voldoende glucose gedurende de hele dag zorgt voor een hogere afgifte van vruchtbaarheidshormonen, waardoor de kans op dracht hoger wordt ook bij een hogere melkproductie.

Resultaten praktijkbedrijf

In tabel 1 ziet u de resultaten van een praktijkbedrijf waar vanaf 1 maart Lactograin is ingezet. Zoals u ziet heeft de strategie

“met Lactograin meer melk” hier goed gewerkt waarbij het voersaldo per koe per dag €1,18 is gestegen.

Hogere opname graskuil

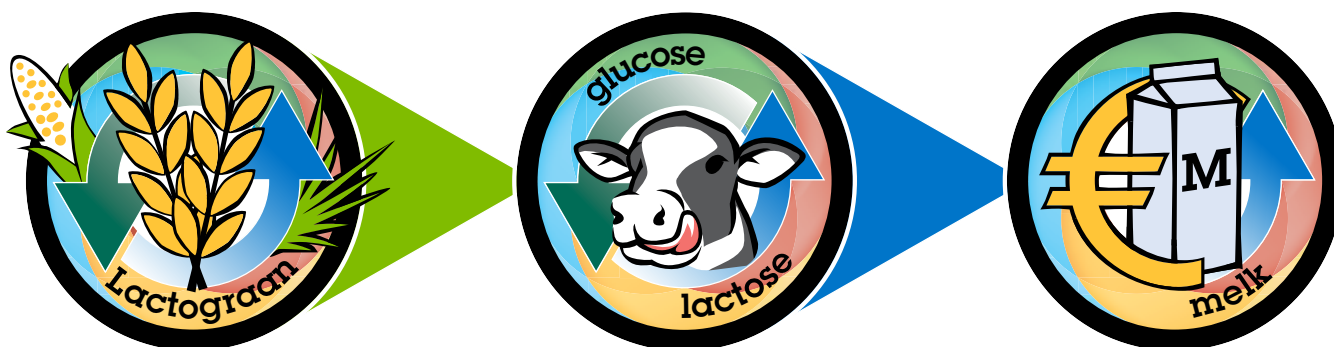
Een verbetering van het voersaldo per koe per dag wordt vooral bereikt, omdat je met Lactograin de pens van de koe aan het werk zet. Door een actievere penswerking stijgt de opname van graskuil. Vooral de vroeg gemaaide 1e snede van dit jaar bevat erg veel eiwit en weinig celwanden. De kunst is om de koeien veel van deze graskuil te laten vreten waarbij de benutting van het eiwit zo hoog mogelijk is. In plaats van een eiwit-aanvulling kan Lactograin hier goed bij helpen.

Advies en informatie

Wilt u meer weten over hoe u met Lactograin meer melk kunt produceren? Neem dan contact op met uw rundveespecialist.

Isak van Engelen, productmanager rundveehouderij
06 2125 8720 ▪ i.engelen@abzdiervoeding.nl

Tabel 1 Resultaten Lactograam op praktijkbedrijf

Periode	dec 18 – feb 19	mrt 19 – mei 19
Lactograam	Zonder Lactograam	Met Lactograam
Productieresultaten		
Kg melk/koe/dag	30,8	35,1
Vet%	4,55	4,32
Eiwit%	3,57	3,51
Vet+eiwit/koe/dag (gr)	2499	2749
Dagen in lactatie	172	196
Voerverbruik (Kg 960 VEM)		
Totaal krachtvoerders/koe/dag	11,77	11,89
Totaal krachtvoerders/100 kg meetmelk	35,46	32,30
% meetmelk uit ruwvoer	26	34
Opbrengsten		
Melkgeld / koe / dag	11,82	12,83
Melkgeld per 100 kg melk	38,43	36,54
Voerkosten		
Totaal krachtvoerders per koe per dag	3,28	3,15
Totaal krachtvoerders per 100 kg melk	10,67	8,97
Saldo		
Voersaldo (excl. Ruwvoer)/koe/dag	8,43	9,61
Saldo per 100 kg melk	27,41	27,38

Het voersaldo is één van de belangrijkste kengetallen op uw bedrijf

Het voersaldo is één van de belangrijkste kengetallen op uw bedrijf. Het voersaldo is het melkgeld wat overblijft nadat het voer (krachtvoer en bijproducten) betaald is. Hierin wordt dus rekening gehouden met melkproductie, maar ook met gehalten, weidegang en voerverbruik. Binnen ABZ Diervoeding hebben we een groep van 100 klanten waarvan we alle getallen goed bijhouden: ABZ Select.

In deze groep varieert het voersaldo over afgelopen jaar tussen de € 8,08 en € 10,05 per dier per dag. Als u de ABZ Direct app heeft, kunt u onder het 4e kopje uw resultaten van de afgelopen 3 maanden zien met daarbij ook uw voersaldo. Omdat het voersaldo zoveel invloed heeft op uw bedrijfsresultaat hebben wij afgelopen tijd drie studenten van de HAS Den Bosch gevraagd te onderzoeken welke factoren de meeste invloed hebben op het voersaldo. In dit artikel nemen we u mee in de belangrijkste conclusies uit dit onderzoek.

Vers gras en saldo

Over het algemeen wordt gesteld dat vers gras voeren positief is voor het verlagen van de voerkosten. Uit het onderzoek van de studenten blijkt dit ook weer. Hoe meer vers gras er gevoerd wordt, hoe lager de voerkosten per 100 kg melk. Als je echter kijkt naar het voersaldo per koe per dag blijkt dat het voeren van vers gras hier eigenlijk geen invloed op heeft. Dit komt doordat de opbrengsten per koe per dag ook dalen als gevolg van lagere productie of lagere gehalten.

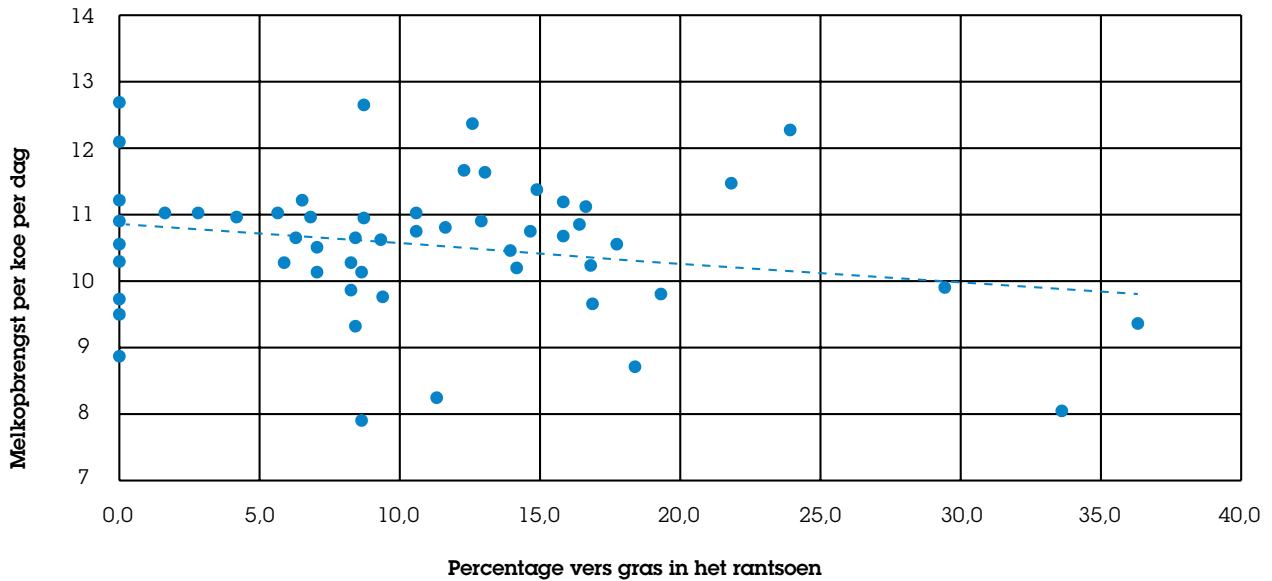
Hoger aandeel snijmaïs levert meer saldo

Eén van de significante conclusies uit het onderzoek is dat het aandeel snijmaïs positief verband houdt met het voersaldo. Snijmaïs heeft als voordeel boven gras de hogere VEM van de gehele oogst. Een andere conclusie die dan ook duidelijk getrokken kan worden, is dat het verhogen van de VEM in het ruwvoer een significant hoger voersaldo oplevert.

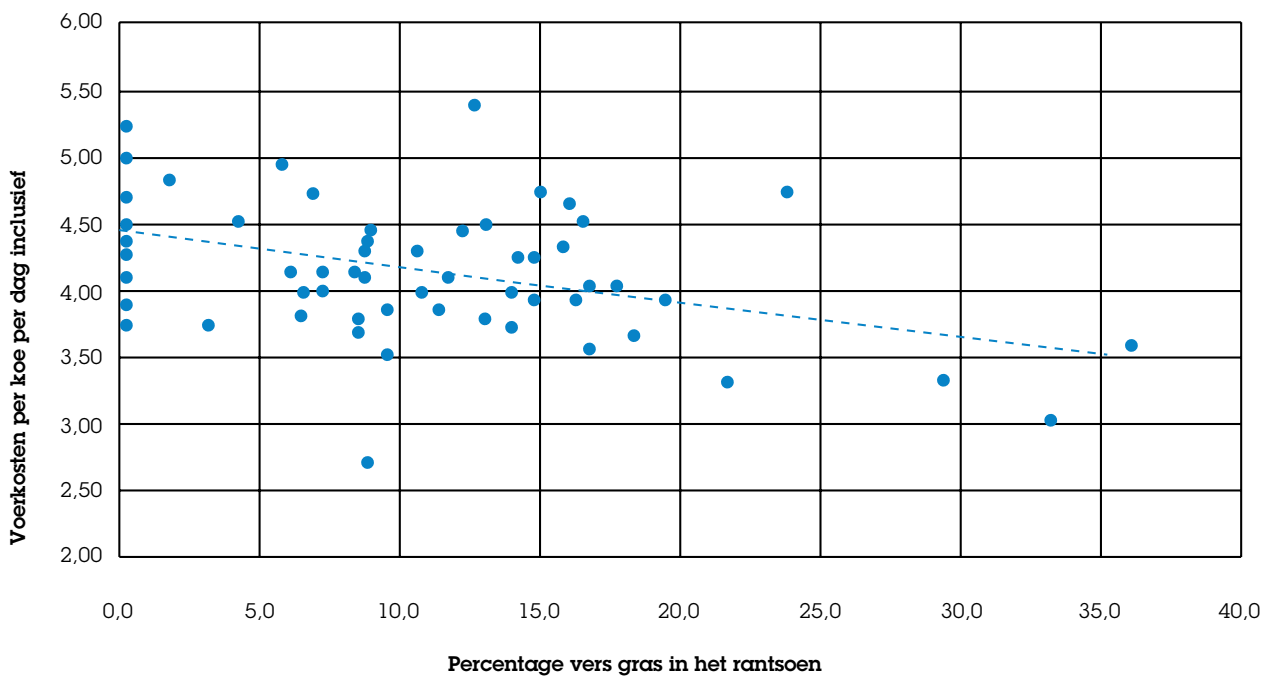
Krachtvoer(achtigen)

In het onderzoek is geen verband gevonden tussen het aandeel krachtvoerders in het rantsoen en het voersaldo. Er was wel steeds een tendens zichtbaar dat het voeren van meer krachtvoer leidt tot hogere voersaldo's, maar dit was niet significant. Voor bijproducten is wel een significant positief effect op het voersaldo gevonden waarbij het optimum ligt rond de 8 kg.

Grafiek 1 Melkopbrengsten t.o.v. % vers gras

Grafiek 2 Voerkosten t.o.v. % vers gras

Conclusies

- Om een zo hoog mogelijk voersaldo te krijgen, is het belangrijk te focussen op de opbrengst aan melkgeld per koe per dag en niet (alleen) op de kosten.
- Goed ruwvoer met veel VEM is essentieel.
- Vers gras geeft weinig invloed op voersaldo per koe per dag.
- Snijmaïs heeft een positief effect op het voersaldo evenals bijproducten mits daar niet teveel van gevoerd wordt.

Hoe meer vers gras er gevoerd wordt,
hoe lager de voerkosten per 100 kg melk.

Peter van den Bos, specialist rundveehouderij
06 8371 3310 ▪ p.bos@abzdiervoeding.nl

Natte en droge 1e snede

De kenmerken van de 1e snede worden dit jaar vooral bepaald door het droge stof gehalte welke vaak laag (april gemaaid) of hoog (mei gemaaid) kan zijn. Qua vertering coëfficiënt lijken de natte en droge 1e snede veel op elkaar, omdat de verhouting in het zeer vroege voorjaar er nog nauwelijks was.

In onderstaande tabel een voorbeeld van een natte en droge 1e snede.

	Natte 1e snede	Droge 1e snede
Droge stof	259	510
VEM	946	973
WDVE	68	89
FEB	96	27
VW	1,08	0,96
RE	184	168
NH3	15	4
NO3	3,1	1,6
REtotaal	216	175
VC-OS	79,5	81,6
SUI	32	174
NDF	463	436
VC-NDF	78,0	76,9
ADL (SFR)	19	18
3VA	132	213

Wat is de beste correctie in het basisrantsoen?

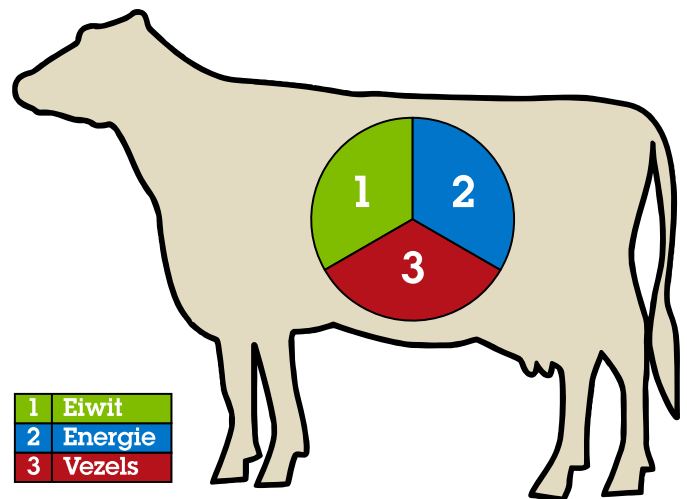
Bij de natte 1e snede passen het beste 231 voeders zoals Lactograan, suikerrijke bietenpulp. Bij voorkeur geen natte bijproducten vanwege het ds% rantsoen. Bij de droge 1e snede passen het beste 312 voeders zoals bierbostel (0), koolzaadstro, sojahuilen. Als aanvullend krachtvoer vooral Garantbrok en evt. Startbrok PEB.

Natuurlijk past suiker erg goed bij de kuil om met name de SFKH op niveau te krijgen. Pas echter op met de hoeveelheden, want vrij suiker is zeer snel afbreekbaar.

De 2e snede heeft juist weer een erg lage VC-NDF. Dit maakt veel van de bovenstaande correctie overbodig. "Ruwvoer sturen met ruwvoer" is nog altijd de goedkoopste methode.

Details

- In de natte 1e snede zit dit jaar veel boterzuur, ook bij normale as-gehalten. Er zijn teveel sporen van boterzuurbacteriën met inkuilen meegekomen.
- De VW van de natte 1e snede is hoog. De kunst is om het rantsoen zo te corrigeren dat er toch een hoge voeropname met deze natte 1e snede bereikt kan worden. Wellicht dat Lactograan juist hiervoor goed past.
- De NH3 is vaak hoog en de NO3 wat verhoogd. De hoge NH3 is erg jammer in verband met de smakelijkheid van de kuil. Juist bij een hoge NH3 zou Palatinose ook goed passen.

Izak van Engelen, productmanager rundveehouderij
06 2125 8720 ■ i.engelen@abzdiervoeding.nl

Biggensterfte verlagen met nieuwe voerstrategie rondom werpen

Gerard de Graaf (57 jaar) en zijn vaste medewerkster Andra van Drunen hebben een unieke manier van werken. Daarmee houden ze de uitval en gezondheidskosten laag. Door de voerstrategie rondom het werpen aan te passen is daarnaast het aantal doodgeboren biggen teruggedrongen van gemiddeld 1,5 naar 1.

Het vermeerderingsbedrijf van Gerard en Ella de Graaf is gelegen ten zuiden van Nijkerk, zo'n 600 meter verwijderd van de nieuwbouwwijk van Amersfoort-Vathorst. Het riviertje de Laak markeert er de grens tussen Gelderland en Utrecht. De tuin en stallen liggen er keurig verzorgd bij. Gerard: "20 jaar geleden hebben we ons bedrijf moeten verplaatsen vanwege stadsuitbreiding in Nijkerk. We houden hier 280 zeugen, deels Topigs 20 en deels zuivere Groot-Yorkshire waarmee we onze eigen TN70 zeugen fokken. De helft van de biggen mesten we zelf

af." Medewerkster Andra van Drunen is al meer dan 21 jaar de vaste medewerkster op het bedrijf. Gerard: "Na al die jaren hebben we een soort samenwerkingsverband ontwikkeld. Dankzij Andra konden wij elk jaar met onze dochters op vakantie, wetende dat alles perfect geregeld was. Heel waardevol."

Rust en ruimte

Bij Gerard staan rust, reinheid en regelmaat voorop. Voeg hier gerust 'ruimte' aan toe. En de liefde voor z'n dieren. Dat het bedrijf op rolletjes loopt, heeft voor een groot deel te

maken met de gestructureerde manier van werken. "Andra wordt er soms gek van", vertelt Gerard lachend, "maar op deze manier is het prettig werken en loopt het goed. Ik zou niet anders willen."

De kraamhokken zijn ruim opgezet met een gang achter de zeugen, de bezetting bij de biggen en vleesvarkens is relatief laag. Andra: "We werken met een traditioneel 1-weekssysteem. Biggen worden, indien nodig, alleen op de tweede dag na de geboorte overgelegd, daarna laten we ze

zoveel mogelijk met rust. Tomen blijven bij elkaar tot aan het afleveren aan de slachterij. Dat betekent dat er een verschillend aantal dieren per hok liggen, variërend van 11 tot 13."

Deze aanpak betaalt zich terug. Het afgelopen half jaar was de uitval bij de zogende biggen 10,2%, bij de gespeende biggen 0,3% en bij de vleesvarkens 0,5%. Biggen die thuis worden opgelegd, worden niet gevaccineerd en er zijn nauwelijks behandelingen nodig. Met een worpindex van 2,35 realiseert het bedrijf 29,6 gespeende biggen per zeug per jaar. Omdat de biggen laat gespeend worden, rond de 30 dagen, en ze al goed voer opnemen, hoeven ze minder warm opgevangen te worden en kunnen ook de energiekosten laag worden gehouden.

Lage kostprijs

De enige enting die bij zeugen wordt toegepast is tegen PRRS. Met de eigen opfok van zeugen, die worden geënt tegen E. Coli, griep, Parvo en PRRS, wordt ziekte-insleep zoveel mogelijk voorkomen. Waar landelijk de gezondheidskosten nog altijd stijgen als gevolg van een toename van entingen en certificering, tot momenteel zo'n €95,- per zeug per jaar, zit De Graaf rond de €35,-.

Nieuwe voerstrategie rondom werpen

Toen ze gevraagd werden mee te werken aan een onderzoek met ABZ Diervoeding, was Andra meteen enthousiast. "Het aantal doodgeboren biggen vond ik nog te hoog met gemiddeld 1,5. Ik wilde graag meewerken aan een onderzoek met verschillende voerstrategieën rondom werpen." Samen met Gert Pul, student aan de HAS in Dron-ten, voerde Andra de proef uit. Uit de resultaten bleek dat de toegepaste voerstrategie wel degelijk van invloed was op het werp-proces en de biggensterfte. Andra: "In de kramhokken konden we duidelijk zien dat de geboortegewichten hoger waren. Ook waren de biggen een stuk vitaler en daarmee was er minder uitval in de eerste dagen en we hoefden ook minder hulp bij

de geboortes toe te passen. Uit latere analyses bleek dat het aantal doodgeboren biggen teruggedrongen was naar rond de 1. Een groot verschil." Ondanks dat het iets meer werk is, blijven Gerard en Andra de nieuwe voerstrategie van ABZ Diervoeding toepassen. "Het levert extra biggen op, en meer werkplezier."

De toekomst

Gerard heeft geen opvolger. "Ik werk nu nog met veel plezier op het bedrijf, maar als de kans zich voordoet, wil ik toch wel een keertje stoppen. Ik merk dat andere dingen belangrijker worden en zijn, zoals tuinieren en natuurlijk mijn kleinzoon, waar we regelmatig op mogen passen en van genieten."

Dirk van de Brandhof, specialist varkenshouderij
06 2125 8722 ■ d.brandhof@abzdiervoeding.nl

ABZ Diervoeding valt in de smaak bij stagiaires

Regelmatig zijn studenten Gert Pul en Stefan ter Haar, beide vierdejaars student aan de HAS in Dron-ten, op het kantoor van ABZ Diervoeding in Nijkerk te vinden. Dit keer in overleg met ABZ nutritionist Jacco Vessies en productmanager Jeroen Koks over de nieuwste resultaten van hun proeven.

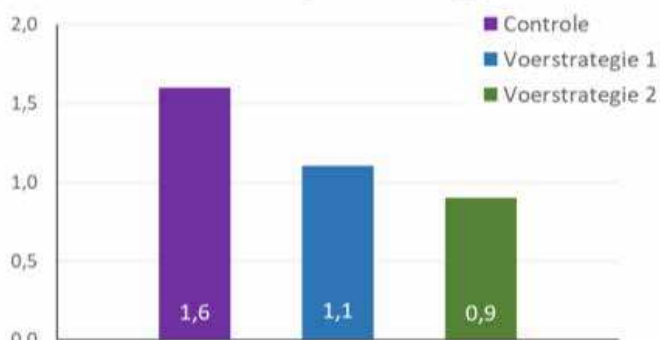
Gert: "Het onderwerp, het terugdringen van het aantal doodgeboren biggen via voeding, is heel actueel. We hebben het effect van twee voerstrategieën getest op het aantal doodgeboren biggen. Beide vanaf één week voor het werpen tot enkele dagen erna. De focus lag op het verbeteren van het werpproces en het versterken van de biggen aan het einde van de dracht en tijdens het werpen. Daarbij maakten we gebruik van speciale grondstoffen." De cijfers laten zien dat het aantal doodgeboren biggen duidelijk omlaag ging, maar ook werden significant hogere geboortegewichten bereikt (gemiddeld 145 g/big). De mest van de zeugen was beter, het werpen ging vlotter en de vitaliteitsscore van de biggen was hoger. Dit is met name als gevolg van de betere en constantere energievoorziening van de zeug, via de bloedsuikerspiegel.

Stagiaire Gert: "De resultaten zijn nu al voor zeughouders beschikbaar gemaakt"

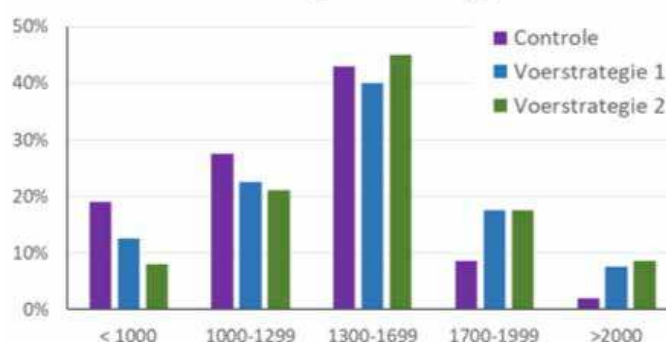
Toegankelijk

En, bevat het ze om bij ABZ Diervoeding te werken? "We hebben het hier heel goed naar onze zin. Het mooiste is de vrijheid die we krijgen. We mogen grotendeels zelf het onderzoek opzetten en onderhouden ook zelf het contact met de boeren. ABZ is heel toegankelijk en staat open voor vernieuwing. Ons onderzoek heeft bruikbare informatie opgeleverd en deze is nu al voor zeughouders beschikbaar gemaakt, dat vinden we het mooie!" aldus een enthousiaste Gert en Stefan.

Aantal doodgeboren biggen

Geboortegewichten (g)

Met de juiste voeding en voerstrategie rondom werpen, kunnen de sterfte tijdens en na het werpen worden verlaagd en de geboortegewichten worden verhoogd.

Behoeftte om te wroeten

Via Facebook hebben Gert en Stefan daarna nieuwe vermeerderders gevonden om een innovatief voerconcept voor biggen te testen: 'choice feeding'. Stefan: "Door biggen in de kraamstal de keuze te geven tussen 2 verschillende voeders, proberen we ze beter en sneller aan het vreten krijgen." De eerste resultaten zijn verrassend. Het lijkt erop dat biggen een grote intrinsieke behoefte hebben om te wroeten en exploreren. Ze blijken namelijk vooral erg blij te zijn met de aangeboden muesli. Stefan: "We zien bij tomen met standaard prestarter plus muesli dat de buikvulling en ook de mestconsistentie significant beter zijn. Dit is een groot voordeel. Ook ná het spenen zagen we dit effect terug. Choice feeding geeft dus aanknopingspunten om de voeropname voor en na het spenen te verhogen en het risico op diarree te verlagen."

Toekomstplannen

Als het onderzoek bij ABZ is afgerond gaan beide stagiaires afstuderen. Als het gaat om de toekomst zegt Gert: "Eerst ga ik waarschijnlijk als bedrijfsleider op een varkensbedrijf aan de

slag, maar uiteindelijk wil ik ondernemer worden, de vrijheid, de eigen verantwoordelijkheid, dat is mijn doel!" Stefan: "Ik wil varkenshouder worden en zit al in maatschap met m'n ouders. Wij boeren hebben een mooi verhaal te vertellen en dat is ook hard nodig".

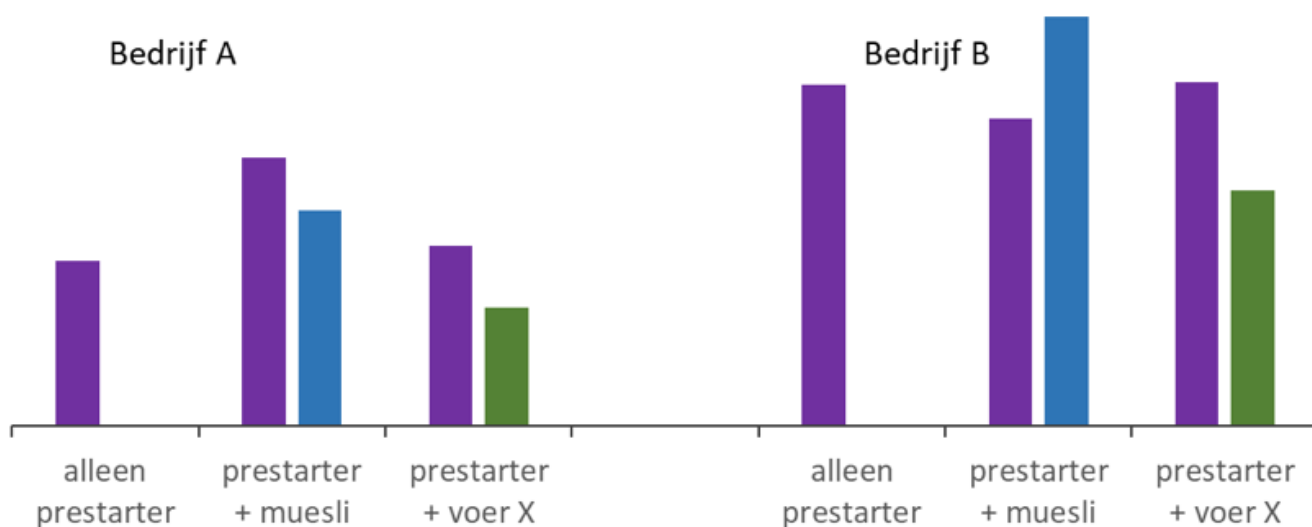

Stagiaire Stefan: "Wij boeren hebben een mooi verhaal te vertellen"

Meer weten?

Vraag de varkensspecialisten van ABZ Diervoeding naar de mogelijkheden om het aantal doodgeboren biggen op uw bedrijf terug te dringen. Of naar de resultaten van choice feeding.

Voeropname kraamstal

De totale voeropname voor het spenen was hoger bij 'choice feeding', dus wanneer biggen de keuze hebben tussen twee verschillende voeders. Ook de mest was beter.

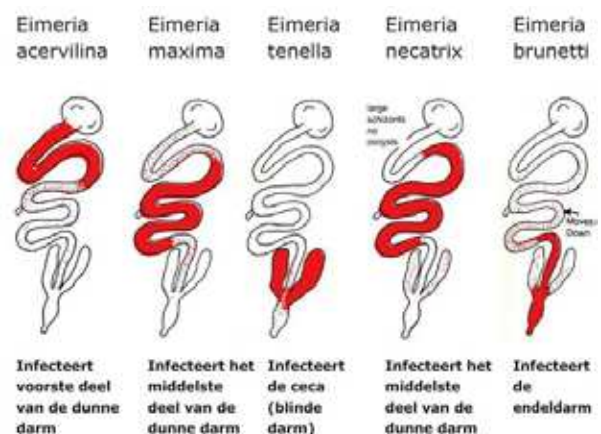
Anti coccidiose middelen in het vleeskuikenvoer

Coccidiose is een veelvoorkomende parasitaire darminfectie en kan bij vleeskuikens veel schade veroorzaken. Bij kippen zijn er acht verschillende soorten coccidiosis bekend, waarvan er vijf wetenschappelijk als ziekteverwekkend worden gezien.

Ze behoren allemaal tot de Eimeria familie. Voornamelijk de soorten E. Acervulina, E. Maxima en E. Tenella veroorzaken veel economische schade. Symptomen zijn zieke kuikens die vaak bol zitten, staart naar beneden, verminderde voeropname met als gevolg verminderde technische resultaten en verhoogde uitval.

Er zijn verschillende anticoxprogramma's die via het voer worden ingezet. De middelen kunnen ingedeeld worden in chemische producten en ionoforen. Ionoforen hebben tevens een antibacteriële werking. Om die reden kunnen ionoforen ook ingezet worden tot en met de slacht, met name om de kans op een bacteriële infectie zoals clostridium te voorkomen. Zie in Tabel 1 middelen die beschikbaar zijn via het voer in te zetten:

Bekende soorten Eimeria bij kippen

Tabel 1 Beschikbare middelen inzetbaar via het voer

Coccidiostaticum	Merknaam		Wachttijd
Narasin/ Nicarbazine	Maxiban	Chemisch & Ionofoor	0 dagen
Salinomycine	Sacox	Ionofoor	1 dag
Monensin	Elancoban	Ionofoor	1 dag
Narasin	Monteban	Ionofoor	0 dagen
Lazalocid	Avatec	Ionofoor	5 dagen
Nicarbazine	Nicarb	Chemisch	1 dag
Diclazuril	Clinacox	Chemisch	0 dagen
Decoquinat	Deccox	Chemisch	0 dagen

Groot aandachtspunt is de dosering van het anticoxmiddel. Er wordt een normdosering aangegeven door de fabrikant met een minimale en een maximale dosering. In beide gevallen worden de regels netjes nageleefd, maar het scheelt nogal in werkzaamheid en in de kosten of het minimum of het maximum wordt aangehouden. Bij ABZ Diervoeding zetten we altijd in op de maximale dosering. Voor kernvoerders betekent dit de hoeveelheden zoals in de tabel worden getoond.

De meest voorkomende smaken qua anticox-programma's die we bij ABZ Diervoeding zien, is starten met Maxiban en dan over op Sacox of Maxiban tot en met week 4. Optioneel is Monteban op het Finishvoer. In tabel 2 ziet u de fasen weergeven.

Met name bij het Finishvoer wordt nog wel eens de vraag gesteld, wat nu het meest lonend is. Er wordt geclaimd dat een ionofoor een positief effect zou hebben op de voerconversie en op voetzollaessies. Met name de overgroei van clostridium en daarmee necrotische enteritis, moet worden voorkomen in de laatste fase van de ronde. Hier wordt ook in de samenstelling van onze voeders al geïnvesteerd in goed verteerbare eiwit-

grondstoffen. Dit doen we door eisen te zetten op het verteerbare en het onverteerbare ruw eiwit in het voer. Ook de maalfijnheid, vezels en bepaalde toevoegingen in het voer spelen een grote rol in het bewaken van de darmgezondheid.

Helemaal voorkomen van coccidiose gebeurt in ieder geval nooit. Elk koppel vleeskuikens maakt coccidiose mee, zaak is om de druk beheersbaar te houden. Hiervan is het anticoxschema via het voer maar een gedeelte van de te nemen maatregelen. Kwaliteit van het voer, eendagskuikens, klimaat en hygiënestatus van de stal moeten allemaal optimaal ingericht worden.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met één van onze pluimveespecialisten.

Hans Wagenaars, key accountmanager vleespluimvee
06 5314 5770 ▪ h.wagenaars@abzdiervoeding.nl

Tabel 2 Fasen voerprogramma ABZ Diervoeding

Voer	Tarwe	Leeftijd	Anticox	Dosering min - max	Dosering kern ABZ
Vlk Start	0%	Dag 1 t/m 8	Maxiban	80 – 100 ppm	100 ppm
Vlk Groei 1	15%	Dag 9 t/m 18	Maxiban	80 – 100 ppm	118 ppm
Vlk Groei 2	25%	Dag 19 t/m 28	Maxiban	80 – 100 ppm	134 ppm
Vlk Groei 2	25%	Dag 19 t/m 28	Sacox	60 – 70 ppm	94 ppm
Vlk Finish	35%	Dag 28 t/m eind	Geen	n.v.t.	
Vlk Finish	35%	Dag 28 t/m eind	Monteban	60 – 70 ppm	108 ppm

Het hoofd koel houden.....

De tropische temperatuur die we de laatste tijd hebben meegemaakt heeft menig pluimveehouder laten zweten. Deze extreme hitte hebben we nog nooit meegemaakt. Is dit een uitzondering of komt dit misschien wel jaarlijks terug? Wat is de omvang van de (in) directe schade op mijn bedrijf? Welke mogelijkheden zijn er om je bedrijf hier beter tegen te weren? Allemaal vragen die naar aanleiding van deze hitte gesteld worden.

De schade varieert per bedrijf, maar het kan in veel gevallen enorme problemen geven. Dat de hennen deze dagen minder eten en meer drinken is vrij logisch. Vaak zien we dit terug in de afname van het hen- en eigewicht. Ook zal er vaak een daling van de productie zichtbaar zijn. Deze gevolgen zijn duidelijk merkbaar, maar te overzien. Met name bij 2-etage stallen zien we dat er ook behoorlijke sterfte kan optreden. Dit gebeurt vaak doordat de hennen nadat de verlichting uitgaat bij elkaar kruipen en hierdoor onvoldoende zuurstof bij de hennen komt. Zeker als de verlichting al uitgaat op het moment dat de staltemperatuur nog zeer hoog is.

Er zijn staltemperaturen gemeten over de 40 graden celsius. Door de verlichting aan te laten, blijven de hennen beter verdeeld in de stal en zal verstikking minder snel optreden. Ook is het raadzaam om de voerbeurten die normaal in de namiddag plaatvinden, zoveel mogelijk naar de ochtend of nacht te zetten, aangezien het dan afkoelt en de hennen gemakkelijker vreten. Laat de hennen ook niet met een volle krop op stok gaan.

Om de gevolgen nog beter onder controle te houden is het goed om de stal uit te rusten met een koelsysteem. Er zijn verschillende mogelijkheden om te koelen. We hebben gezien dat onze klanten ook zeer creatieve methodes hebben gevonden om het hun hennen zo aangenaam mogelijk te maken. Van sproeiers en hogedrukreinigers tot sneeuwkanonnen. De meest gebruikte systemen zijn:

- Padkoeling
- Hogedruk nevelkoeling
- Tunnelventilatie

Een koelinstallatie kan met een beperkte investering toch al veel directe en indirecte schade beperken. De komende periode zal het technisch team van het legpluimveeteam van ABZ Diervoeding zich verder in deze materie verdiepen om u hierover van informatie te kunnen voorzien.

Wilt u meer weten over hoe u hittestress kunt voorkomen? Kijk dan op onze website (www.abzdiervoeding.nl/pluimvee/tips-om-hittestress-pluimvee-voorkomen) of neem contact op met uw pluimveespecialist.

Twan van Gorp, specialist pluimveehouderij
06 5463 6315 ■ t.gorp@abzdiervoeding.nl

100 JAAR

1919 - 2019

In september bestaat onze coöperatie 100 jaar. Een mijlpaal die wij niet ongemerkt voorbij willen laten gaan. Daarom organiseren wij in de 2e en 3e week van september open avonden om samen dit jubileum te vieren.

Kijk op onze website voor meer informatie en het programma:

www.abzdiervoeding.nl/algemeen/100-jarig-jubileum/

U bent van harte welkom!

Even voorstellen

Op 1 juli jl. is Thea Gbessaya bij ons gestart als medewerkster Front Office Nijkerk. Thea is 56 jaar en woont in Barneveld. Zij heeft ruime ervaring in de agrarische sector.

Op 15 juli jl. is Roland Brom bij ons gestart als specialist rundveehouderij. Roland is 45 jaar en woont in Valkenswaard. Hij komt met zijn ruime ervaring in de sector ons rundveeteam in regio Zuid versterken.

Op 26 augustus jl. is Stijn Peters bij ons gestart als specialist vleespluimveehouderij. Stijn is 23 jaar en woont in Didam. Hij heeft zijn HBO opleiding Varkens- en Pluimveehouderij aan de Aeres Hogeschool in Dronten succesvol afgerond.

Wij wensen Thea, Roland en Stijn veel succes met hun nieuwe job!

Colofon

Aansprakelijkheid

Bij de samenstelling van deze nieuwsbrief is de grootste mogelijke zorgvuldigheid betracht. Voor schade van welke aard ook, die een gevolg is van handelingen of beslissingen gebaseerd op informatie uit deze nieuwsbrief, aanvaardt ABZ Diervoeding geen enkele aansprakelijkheid.

Opzegging

Wilt u onze nieuwsbrief niet meer ontvangen? Stuur dan een e-mail naar pr-communicatie@abzdiervoeding.nl of geef dit telefonisch door op één van onze kantoren.

Eindredactie

Jolande Baselmans en Gerrie van de Poll,
pr-communicatie@abzdiervoeding.nl. De eerstvolgende ABZ Nieuws verschijnt in oktober 2019.

Verkoop en advisering

Algemeen

Front Office Nijkerk
033 422 1510
bestelling@abzdiervoeding.nl

Front Office Eindhoven
040 238 0777
bestelling@abzdiervoeding.nl

Front Office Stroobos
051 235 1281
bestelling@abzdiervoeding.nl

Rundveehouderij

Roel van Ee (Verkoopmanager)
regio Midden, Oost en Zuid
06 2126 6227
r.ee@abzdiervoeding.nl

Frank Pol (Verkoopmanager)
regio Noord
06 8233 0681
f.pol@abzdiervoeding.nl

Geiten- en schapehouderij

Erik Koldenhof (Specialist)
06 5235 8459
e.koldenhof@abzdiervoeding.nl

Varkenshouderij

Hans Gerrits (Verkoopmanager)
06 5154 1814
h.gerrits@abzdiervoeding.nl

Legpluimveehouderij

Jeroen Doornhof (Verkoopmanager)
06 5262 2335
j.doornhof@abzdiervoeding.nl

Vleespluimveehouderij

Cor van Dijk (Commercieel directeur)
06 2126 6226
c.dijk@abzdiervoeding.nl

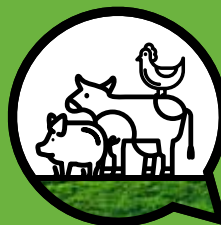
Hans Wagenaars (Key accountmanager)
06 5314 5770
h.wagenaars@abzdiervoeding.nl

Enkelvoudige grondstoffen

Gijsbert Willigenburg (in- en verkoop)
033 422 1512
grondstoffen@abzdiervoeding.nl

ABZDiervoeding

Groei met de ABZ formule

dichtbij
dier

dichtbij
boer met
het juiste
voer

voor
het beste
resultaat

ABZ / dat loont

Volg ons op Social media:

